

RESOLUCIÓ DE LA SINDICATURA DE GREUGES

QUEIXA RELATIVA AL DRET A L'ESPAI PÚBLIC I DRET A L'ACCESSIBILITAT

ANTECEDENTS

Descripció dels fets objecte de la queixa

El dia 23 de desembre de 2022 la ciutadana va presentar una queixa en aquesta Sindicatura en què exposava el següent:

- Viu al passeig de Lluís Companys, molt a prop de la parada de bus Lluís Companys - Parc de la Ciutadella. Al costat d'aquesta parada, sempre hi ha motocicletes i bicicletes estacionades de manera que envaeixen la vorera. Aporta una fotografia on s'observa una bicicleta i quatre motocicletes. Això li suposa molèsties a l'hora d'accedir a la parada de bus, ja que la vorera està ocupada per aquests vehicles.
- Considera que és una ocupació irregular de l'espai públic, que condiona les persones vianants usuàries de la parada de bus, especialment les persones grans o amb mobilitat reduïda, ja que hi han d'accedir per l'altra banda, i que augmenta la possibilitat de perdre l'autobús i també es dificulta la maniobra amb el braç per assenyalar la intenció de pujar al bus.
- Ha presentat diverses queixes a l'Ajuntament, però no va aconseguir pujar al sistema les fotografies que havia fet per acreditar les molèsties. Va rebre una resposta de l'Ajuntament, però considera que no és correcta, i la situació continua igual.

Actuacions fetes

Després d'examinar el contingut de la queixa i la documentació aportada per la persona interessada, es va considerar convenient dirigir-se a l'**Àrea de Prevenció i Seguretat** per tal de conèixer les intervencions realitzades en relació amb la queixa presentada.

El dia 30 de gener de 2023 es va sol·licitar a aquest organisme la informació necessària per a l'estudi de la queixa.

També es va fer una visita a l'emplaçament per observar-lo el 31 d'octubre de 2023.

Quant a l'estacionament de motocicletes, també s'han tingut en compte informes de Mobilitat i de Seguretat i Prevenció d'altres expedients de queixa anteriors sobre aquesta matèria.

Resposta dels òrgans afectats

El dia 13 de febrer de 2023, aquesta Sindicatura va rebre la informació sol·licitada. L'escrit exposa les actuacions dutes a terme per l'Ajuntament.

CONSIDERACIONS

1. L'emplaçament: passeig de Lluís Companys, 2-4

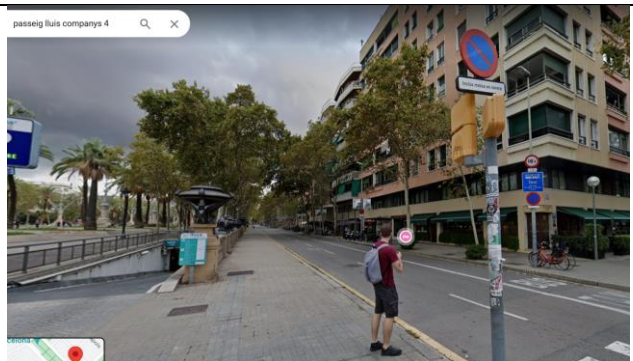
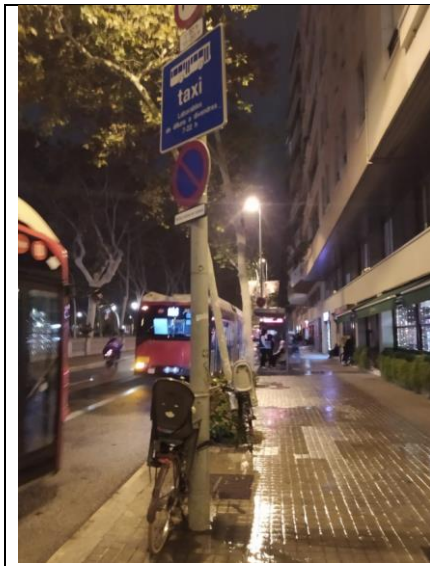
La ubicació de l'objecte de la queixa és la parada de bus número 130, Passeig Lluís Companys - Parc de la Ciutadella, en relació amb el tram de vorera que hi ha entre la parada i el fanal que hi ha al costat.

El dia 31 d'octubre de 2023, es va visitar l'emplaçament i es van poder fer les observacions següents quant al règim d'estacionament des del número 2 fins al 22.

- Es tracta de la banda dreta de la via (numeració parella), que va en el sentit muntanya de circulació. S'hi accedeix a través del passeig de Pujades, i s'enfila fins a l'avinguda de Vilanova. Té dos carrils, i un tercer reservat per a bus i taxi.
- Passa per tres illes urbanes:
  - La que hi ha entre el passeig de Pujades i el carrer de Buenaventura Muñoz, que és un espai que inclou diversos edificis d'habitatges amb baixos amb comerços. Aquí està ubicada la parada de bus objecte de la queixa.
  - La que hi ha entre el carrer de Buenaventura Muñoz i el carrer dels Almogàvers, tot l'espai de la qual està constituït per l'edifici del Palau de Justícia de Catalunya.
  - La que hi ha entre el carrer dels Almogàvers i l'avinguda de Vilanova, tot l'espai de la qual està constituït pel recinte on s'ubiquen l'Institut Pau Claris i l'Escola Pere Vila.

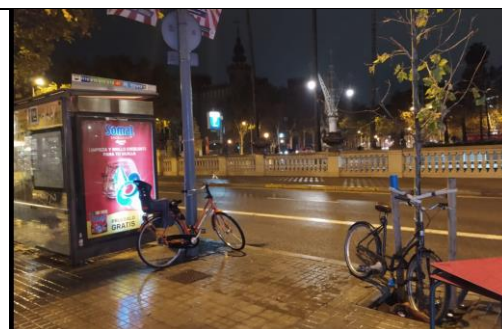
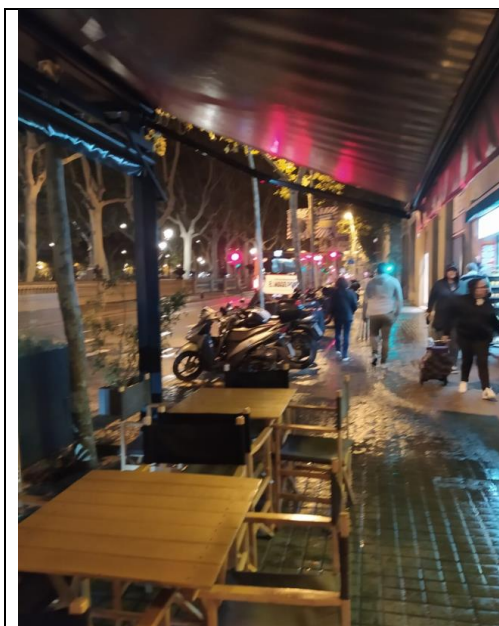

- Quant a l'illa on està ubicada la parada de bus, la vorera de la dreta fa uns cinc metres d'amplada. Al principi de la via hi podem observar dos senyals verticals (un a cada banda). Al de la dreta informa del carril bus, i de la prohibició d'estacionament (no de parada) amb la placa "Inclús motos en vorera", que a l'altura de la parada de bus es converteix en prohibició tant d'estacionament com de parada.

imatge Google Maps

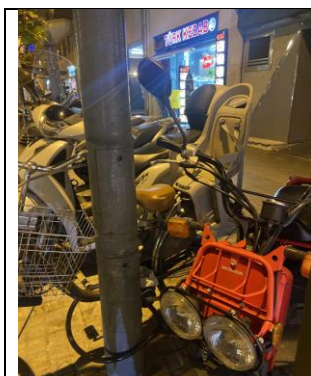
- En el moment de fer la visita, la vorera de la primera illa es troba plena de motocicletes estacionades i també hi ha diverses bicicletes lligades a fanals, arbres i altre mobiliari urbà.

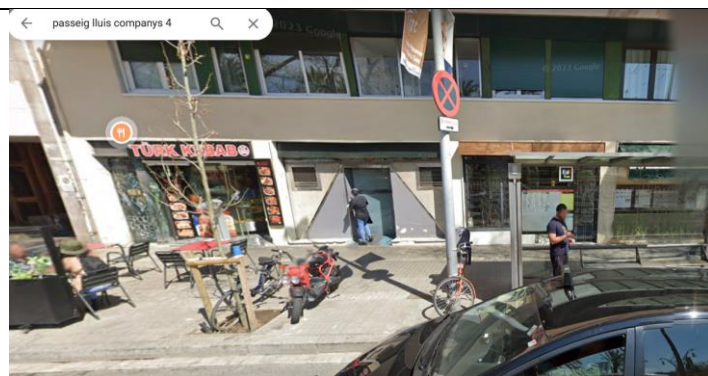
- La terrassa del bar que hi ha al costat de la parada de bus, Turk Kebab, té sis taules en dues fileres que ocupen més de la meitat de l'espai de la vorera, un espai que probablement és superior a l'autoritzat en la llicència de vetllador corresponent d'aquest bar.

- Respecte a les altres dues illes, també hi ha senyals verticals que informen de la prohibició de parada i/o estacionament amb la placa "Inclús motos en vorera". S'observa que es respecta escrupolosament la prohibició i que no hi ha cap motocicleta. S'observen bicicletes ben estacionades en punts d'ancoratge específics.
- La imatge aportada per la promotora de la queixa acredita l'estacionament d'almenys quatre motocicletes i d'una bicicleta lligada al fanal que hi ha al costat de la parada de bus. A més, d'acord amb les fotografies de Google Maps, podem observar que en quasi totes les imatges dels darrers anys hi ha motocicletes estacionades a la vorera.

Imatge aportada per la ciutadana

Google Maps 2023

Google Maps 2022

Google Maps 2019

2. Valoració del règim d'estacionament de motocicletes a la vorera de l'emplaçament

Ha quedat acreditada la presència, al començament de la via, del senyal que prohibeix expressament l'estacionament de motocicletes.

El significat dels senyals de trànsit és el previst en el tom I del Catàleg de senyals verticals de circulació del Ministeri de Transport, Mobilitat i Ecologia Urbana (última revisió del març del 2022), així com en l'apartat 5 de l'annex I del Reial decret 1428/2003, de 21 de novembre, pel qual s'aprova el Reglament general de circulació per a l'aplicació i el desplegament del text articulat de la Llei sobre trànsit, circulació de vehicles de motor i seguretat viària, aprovat pel Reial decret legislatiu 339/1990, de 2 de març.

	R-308	Estacionamiento prohibido
	Prohibición de estacionamiento en el lado de la calzada en que esté situada la señal. Salvo indicación en contrario, la prohibición comienza en la vertical de la señal y termina en la intersección más próxima en el sentido de la marcha. No prohíbe la parada.	

En relació amb els senyals de prohibició de parada i/o estacionament (R-308 i R-307), s'estableix que, si no hi ha cap indicació en contra, la prohibició acaba en la intersecció més propera al sentit de la marxa.

Per tant, en aquest tram concret, es dedueix que la **prohibició d'estacionament inclou les motos de la vorera fins a la intersecció** amb el carrer de Buenaventura Muñoz.

Sens perjudici d'això anterior i encara que no hi constés aquesta senyalització específica, en la ubicació concreta que hi ha entre la parada i el fanal i aquest fanal i l'escocell, tampoc no s'hi podrien estacionar motocicletes. I és que l'article 40.2 de l'Ordenança de circulació de vehicles i vianants (OCVV) estableix que, en el cas que estigui permès l'estacionament, aquest queda condicionat al compliment d'unes determinades condicions, entre les quals hi ha, expressament, la següent:

- b) A dos metres dels límits d'un pas de vianants o d'una parada de transport públic.

Per tant, **les motocicletes que estacionen en aquest tram estan infringint clarament la normativa viària:**

- Primer, perquè està prohibit l'estacionament de motocicletes en tota la via, atès que sí que hi ha senyalització específica amb placa "Inclús motos en vorera".
- I, segon, perquè els vehicles estan a menys de dos metres de la parada de bus.

D'això anterior es dedueix que la Guàrdia Urbana de Barcelona (GUB) no ha complert amb eficàcia el deure de controlar que les motocicletes no estacionin en aquest tram de via.

3. Estacionament de bicicletes a la vorera

Quant a l'estacionament de bicicletes lligades al fanal que hi ha al costat de la parada de bus, també es conclou que estan en situació d'estacionament indegut per aplicació de l'article 14.7 de l'OCVV.

Aquest precepte estableix que les bicicletes s'han d'estacionar preferentment als llocs destinats específicament a aquesta finalitat. Si no hi ha llocs a les immediacions o estan ocupats, les bicicletes es poden estacionar en altres parts de la via no prohibides per aquesta ordenança.

Els espais on està prohibit que estacionin les bicicletes són els següents:

- a) Es prohibeix lligar les bicicletes als arbres, semàfors, bancs, contenidors, papereres, marquesines de transport i elements de mobiliari urbà quan es dificulti el destí o funcionalitat de l'element.
- b) Es prohibeix estacionar davant de zones on hi hagi reserves d'estacionament per a persones amb mobilitat reduïda, de càrrega i descàrrega a la calçada o de servei públic, durant les hores de reserva.
- c) Es prohibeix l'estacionament en llocs reservats a altres persones usuàries o serveis, i a les zones de servei Bicing, si la bicicleta no integra aquest servei.
- d) Es prohibeix l'estacionament a les voreres quan s'impedeixi el pas dels vianants.

Aquesta Sindicatura considera que el fet d'estacionar bicicletes lligant-les al fanal que hi ha al costat de la parada de bus és susceptible de quedar dins els supòsits dels apartats a) i d), atès que, efectivament, impedeix que les persones vianants accedeixin a la parada de bus per aquest cantó.

Aquest estacionament indegut de bicicletes és una infracció de la disciplina viària, davant la qual és procedent imposar la sanció corresponent, així com retirar el vehicle, segons l'apartat 8 del mateix article:

14.8. És d'aplicació a les bicicletes, les disposicions relatives a la retirada de vehicles de la via pública de l'article 63 de la present Ordenança, d'acord amb la Llei. Són causes específiques de retirada: [...] b. L'estacionament en els supòsits de l'apartat 7.

4. Sobre l'atenció i comunicació a la persona interessada

D'acord amb la informació facilitada per la GUB en relació amb el cas, la persona interessada va presentar telemàticament dues queixes referents al mateix problema.

La informació aportada per la GUB en relació amb les respostes donades a la ciutadana és confusa.

- Quant a la primera queixa, no s'entén que fos assignada al Departament d'Obres, que li va sol·licitar més informació del cas i la interessada no va respondre dins de termini. En ser un cas d'estacionament de vehicles, hauria d'haver-se redirigit a la GUB a fi que verificuessin si es tractava d'un estacionament correcte o no.
- Quant a la segona queixa, que sí que sembla que va ser assignada a la GUB, aquesta Sindicatura no comparteix l'opinió que “no podien identificar el problema” i que “la situació de la parada de bus i els estacionaments de motocicletes i alguna bici al lloc no impedié de cap manera l'accés a la parada de transport públic”.

En primer lloc, com ja s'ha explicat, l'estacionament no és correcte i la ciutadania té dret a adreçar-se a l'Ajuntament perquè se sancionin i es retirin els vehicles.

En segon lloc, l'argument que la ciutadana no va aportar fotografies no exigeix la GUB d'efectuar el control de la normativa viària de la via.

De l'informe que la Sindicatura de Greuges ha rebut de l'Ajuntament crida l'atenció que la GUB manifesta haver “comprovat el que la senyora manifesta”, fa referència a estacionaments de motos i bicis i, alhora, conclou que “no identifica el problema”, malgrat la notòria presència dels senyals de prohibit l'estacionament amb la placa “Inclús motos en vorera” i la seva proximitat (de menys de dos metres) respecte de la parada.

Per tot l'anterior, aquesta Sindicatura considera que **l'atenció que va rebre la ciutadana no va ser correcta** i que, amb un mínim de diligència exigible en les comprovacions fetes per la GUB, aquesta hauria pogut entendre l'objecte de la queixa sense necessitat d'exigir cap fotografia.

5. Afectació al dret a l'espai públic i al dret a l'accessibilitat

Finalment, ens agradaria fer una reflexió que és vàlida tant per al cas de motos estacionades indegudament (com en el cas que ens ocupa) com en altres casos amb motocicletes ben estacionades sobre la vorera: **aquesta queixa és un exemple de com la ciutadania reclama l'ús de l'espai públic, que hauria de prioritzar les persones vianants per sobre de la resta d'agents que participen en la mobilitat de la ciutat.**

Des d'aquesta Sindicatura compartim el parer de la promotora de la queixa, que no només parla en nom propi sinó que inclou les persones que poden patir més dificultats en la mobilitat, com són les persones grans o amb mobilitat reduïda. I és que la ciutadania **no ha de suportar la presència d'uns vehicles estacionats indegudament i que treuen espai als vianants en els seus passejos quotidians** i, atès que la parada de bus té dos costats, és lícit reclamar un dret tan senzill com és poder utilitzar qualsevol dels dos i no resignar-se al fet que un estigui atapeït de vehicles.

La Carta europea de salvaguarda dels drets humans a la ciutat estableix que les autoritats municipals han de garantir una relació harmoniosa entre l'hàbitat, els serveis públics, els equipaments, els espais verds i les estructures destinades als usos col·lectius (art. XVIII i XIX).

Per la seva banda, la Carta de drets i deures de la ciutat de Barcelona reconeix que totes les persones (incloent-hi tant veïnat com visitants) tenen el dret i també el deure d'utilitzar correctament els espais públics de la ciutat, el mobiliari urbà i la resta d'elements que hi estan ubicats (art. 38).

Així mateix, el Pla de mobilitat urbana 2020-2024 té l'objectiu estratègic d'incrementar els desplaçaments a peu i, per aconseguir-ho, es fan programes per eliminar obstacles de les voreres, com ara la campanya "Barcelona, ciutat de vianants", en la qual la GUB té un paper fonamental.

DECISIÓ

D'acord amb el que disposen l'article 143 de la Carta municipal de Barcelona i el reglament que regula la Sindicatura de Greuges de Barcelona, aquesta institució té com a missió valorar si s'ha produït un greuge. Considerats els fets i les normes aplicables, conclou que, en aquest cas, **l'actuació de l'Àrea de Prevenció, Seguretat, Convivència i Règim Interior no ha estat ajustada a dret ni adequada, atès que s'ha vulnerat el dret a l'espai públic i el dret a l'accessibilitat de la ciutadania per part de motocicletes i bicicletes indegudament estacionades al**

costat de la parada de bus objecte de la queixa, i també perquè no ha prestat una atenció adient a les queixes legítimes de la ciutadana.

Per tot el que s'ha exposat, aquesta Sindicatura emet la decisió següent:

- **Recomanar a l'Àrea de Prevenció, Seguretat, Convivència i Règim Interior** que: i) faci complir la prohibició d'estacionament de motocicletes a la vorera d'aquesta via, així com de bicicletes lligades a fanals, arbres o mobiliari urbà, ii) s'imposin les sancions corresponents, i iii) s'ordini la retirada dels vehicles infractors d'acord amb l'article 63 de l'OCVV.
- **Recomanar a l'Àrea de Prevenció, Seguretat, Convivència i Règim Interior** que informi la ciutadana de les actuacions que es duguin a terme per mantenir la vorera que hi ha al costat de la parada 130 lliure de motocicletes i bicicletes estacionades indegudament.

Aquesta resolució es comunicarà a l'òrgan municipal competent, se'n donarà compte al Plenari del Consell Municipal en l'informe anual reglamentari i s'informarà la persona interessada del seu contingut.